

GONIEC KRAKOWSKI

ODDZIAŁY: WARSZAWA, Krak. Przedmieście 9, —
NOWY SĄCZ, Jagiellońska 29, — SOSNOWIEC, ul.
Piłsudskiego 8, — ZAKOPANE, Krupówki.
Za dział ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Rok I.

Nr. 8.

Kraków, poniedziałek 6 listopada 1939 r.

Nadesłane a nie zamówione przez Redakcję manu-
skrypty będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy
dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie prze-
syłki zwrotnej.

Koniec polityki demokratycznych pozorów.

Wschód przestał być bazą wypadową.

Niemiecko-rosyjska przyjaźń zniweczyła wszelkie kombinacje aliantów.

Bruksela, 6 listopada. — Gazeta belgijska „Libre Belgique” zajmuje się w artykule pióra Struye'a, angielskimi i francuskimi komentarzami do mowy Mołotowa. Struye stwierdza z góry, że komentarze te zostały napisane tylko dla wewnętrznego użytku odnośnych krajów. Twierdzenia, że mowa Mołotowa stanowi „rozczarowanie” dla Niemiec, jest wyrazem przeciwieństwem prawdziwego faktu, bo niemiecko-rosyjska współpraca przyniosła wprost niespodziewane wyniki i olbrzymie korzyści dla Niemiec.

Dzięki współpracy z Moskwą, Niemcy mogli urzeczywistnić w stu procentach swoje cele na wschodzie. Nie można także zapominać, że dzięki przyjaźni Niemiec i Rosji Sowieckiej wszelkie kombinacje aliantów w Europie wschodniej zostały zniweczone, jak np. próba utworzenia w Rumunii bazy wypadowej przeciw Niemcom. **Wskutek współdziałania Rosji Sowieckiej w kampanji polskiej zostało także uniemożliwione zrealizowanie pierwszego celu wojny, głoszzonego przez aliantów, a mianowicie „przywrócenia Polski w jej granicach wersalskich. Najlepszy dowód zręczności dyplomacji niemieckiej stanowi polityka zakłopotania demokracji wobec Ro-**

sj, która znalazła wyraz w tem, że demokracje nie odważyły się ostatecznie wypowiedzieć wojny Moskwie.

Struye pisze dalej, że Mołotow wyrażał się o Niemcach w najserdeczniejszy sposób. Jeśli obecnie w Paryżu i Londynie oświadcza się z triumfem, że Moskwa nie zapowiedziała militarnej pomocy dla Niemiec, to jest to bardzo tania satysfakcja. — **Hitler nie życzył sobie nigdy sowieckiej pomocy militarnej, tylko współpracy gospodarczej. Wszystko wskazuje na to, że Niemcy i Rosja będą sobie nadal oddawały wzajemnie dobre usługi, przedewszystkiem w dziedzinie gospodarczej.**

Szybkie tempo niemiecko-rosyjskiej wymiany towarowej.

Gazety holenderskie pod wielkim wrażeniem.

Amsterdam, 6 listopada. „Nieuwe Rotterdamse Courant” oraz „Handelsblad” opublikowały sprawozdania swych berlińskich korespondentów o niemiecko-rosyjskich stosunkach handlowych. Czytamy

w nich, że w Berlinie panuje wielkie zadowolenie z szybkiego tempa, w jakim system niemiecko-rosyjskiej wymiany towarowej jest urzeczywistniony.

Rząd niemiecki powołał w międzyczasie

do Berlina hrabiego von der Schalenburg i dr. Schnurre'go na wspólną naradę. Korespondenci dodają, że podróż wywołała wrażenie iż ambasador Schalenburg będzie przeprowadzał pertraktacje raczej o kwestiach gospodarczych niż o położeniu politycznym.

Prawdopodobnie w dzisiejszym dniu odbędzie się ostatnia faza niemiecko-rosyjskich rozmów, która ustali zasadniczą ilość surowców i środków spożywczych, jakie Rosja ma dostarczyć Niemcom oraz obecnie wyraziły zgodę na to, że przysyłają, którą Niemcy mają zapłacić za dostawę gotowych fabrykatów. Obie strony już niemiecko-rosyjski obrót towarowy ograniczy się wyłącznie do wymiany.

Pierwsze rosyjskie dostawy, — tak podkreśla sprawozdanie — już nadeszły do Niemiec. Rosja w ciągu dwóch miesięcy ma dostarczyć milion ton jęczmienia. Dostawa ta przedstawia większą wartość niż cała niemiecko-rosyjska wymiana towarowa w r. 1938. Rosja oprócz tego natychmiast znacznie dostarczać większych ilości węgla i innych rud ropy naftowej, surowców włókienniczych, a przedewszystkiem lnu. **Także i niemieckie dostawy do Rosji już się rozpoczęły. — Wielkie projekty jak budowa i urządzenie całych zakładów fabrycznych, muszą być jeszcze opracowane.**

Francja w sidłach angielskich.

Kraków, 6 listopada.

(M. C.) Wykazaliśmy już niejednokrotnie, że Anglia nie miała żadnych skrupułów, jeżeli chodziło o zgnębienie jakiegoś narodu, lub nawet wykorzystanie sojusznika. Polityka angielska odznaczała się zawsze bezwzględnością, a celem jej było zapewnienie sobie dominującego stanowiska. Każdy środek, który prowadził do powyższego celu był uznawany za dobry. Anglia kalkulowała jak żyd i posługiwała się takimi metodami, które wśród jej własnych obywateli budziły wstępną i obrzydzenie.

Przebiegłość i lisi spryt angielskich mężów stanu, szedł w parze z intrygą, kłamstwem i obłudą. Demokratyzm angielski, zasada wolności i równości są tylko pozorami. Korzyści wyciągają nie wszyscy, jak powinno właściwie być, ale jednostki. Każdy z nas wie, jak wielką przepaść dzieli angielskie klasy społeczne. Pozorna równość wygląda w ten sposób, że w Anglii obok kapitalistów, rentjerów, bankierów i właścicieli olbrzymich majątków ziemskich, żyje przytłaczająca większość proletariatu. Pierwsi zajmują w pięknych dzielnicach wspaniałe pałace, a drudzy prowadzą nędzny żywot w „norach”, bo mieszkaniami nie można nazwać tych cuchnących izdebek.

Sternikom angielskiej nawy państwowej nie zależy jednak na tym, jak pędzi życie ten, którego pracą bogacą się angielscy kapitaliści. Nie wiecie dziwnego, że rodzą się w Anglii coraz to nowe trudności, które w niedługim czasie mogą doprowadzić do katastrofy. Charakterystycznym znamieniem pozostanie fakt, że ludność wsi kategorycznie protestuje przeciw osiedlaniu ewakuowanej ludności miast na wsi.

Dotychczas zawsze tak bywało, że Anglia, aby utrzymać swój wpływ i znaczenie, wytwarzała sztucznie konflikty między państwami, aby w końcu narzucić się na mediatora i wyciągnąć dla siebie jak największe korzyści. Każde niemałe państwo, które zaufało Anglii, dzieliło los państwa polskiego. Rola, jaką odgrywa w dzisiejszej wojnie Francja, wskazuje, że i ona stała się ofiarą imperjalistycznej polityki Anglii.

Anglia, podobnie jak Polska, tak samo i Francji dała solenne przyrzeczenie, że udzieli jej swej pomocy i sprowadzi ją do wypowiedzenia wojny Niemcom. Mimo, że między Francją a Niemcami nie ma żadnej kwestji spornej, a sprawa granic została już uregulowana definitywnie, na co wskazuje potężny Wał Zachodni z jednej strony, a linja Maginota z drugiej strony, Francuzi muszą walczyć z Niemcami, bo tak dyktuje Anglia.

Stacząc się po równi pochyłej w tempie o wiele szybszym niż mogliśmy sobie wyobrazić, Anglia znalazła się u brzozy przepaści. Miały ją ratować Polska i Francja. Rachuby te jednak zawiodły. Polska już w kilka dni po rozpoczęciu działań wojennych załamała się. A Francja? Francja wcale nie śpieszy się, by podzielić los Polski. Anglia troszczyć przeliczyła się a Francja poprostu nie chce i nie może stać się tym baranem ofiarnym ze zrozumiałych powodów. Wojna dla Francji równa się śmierci.

Jeżeli zastanowimy się nad sytuacją, jaka wytworzyła się wewnątrz Francji, oraz zbadamy jej położenie geograficzne, łatwo dojdziemy do wniosku, że sprawy te nie przedstawiają się różowo.

Francja trawiona od szeregu lat kryzysem politycznym, wycieńczona nanamiętymi walkami stronnictw, znalazła się w obliczu narzuconej jej wojny wcale nieprzygotowana. Na pierwszy plan występuje jednak jedno z kardynalnych zagadnień, a mianowicie sprawa przyrostu ludności. Dla nikogo nie było to nigdy tajemnicą, że spadek urodzin we Francji stał się wprost katastrofalnym. Kwestja ta wymagałaby specjalnego omówienia, dziś więc ograniczymy się do stwierdzenia, że obojętne zresztą z jakiego powodu, czy systemu „jednego dziecka”, czy z tej przyczyny, że Francuz lubi wygodę, dość na tym, że w normalnych czasach pokojowych liczba urodzin we Francji pokrywała ledwo ilość zgonów. Przrost więc ludności był równym prawie zeru.

Skoro już przed wojną wielu trzeźwo myślących Francuzów było na alarm, to dziś każdy rozumie, że Francja nie może sobie pozwolić na to, by tracić co najlepsze pod względem fizycznym jednostki. Francja rozumie to dobrze, że długa wojna, pochłaniająca setki tysięcy ofiar byłaby dla niej luksusem, za który, w naj-

Urządowy angielski plan obrony przeciwlotniczej zawiódł.

Amsterdam, 6 listopada. — T. zw. „komisja koordynacyjna dla obrony przeciwlotniczej”, w Londynie potwierdziła wyrażoną już często opinię angielską, że walki powietrzne nad gęsto zaludnionymi obszarami przemysłowymi Anglii pochłaniały zbyt wielkie ofiary, ponieważ niema monych i wytrzymałych schronów przeciwlotniczych. Także i zapory balonowe, które stworzono w tym celu, by uniemożliwić bombardowanie specjalnych obiektów z małej wysokości, przyczyniły się prawdopodobnie tylko do tego, że bomby będą rzucone bezładnie.

Komisja składająca się z architektów, inżynierów i innych fachowców przynależała się potem owarcie do tego, że pierwszy atak lotniczy wykaże nie tylko braki, ale dowiedzie też, że dotychczasowe zarządzania władz brytyjskich w szczególności cały plan schronów przeciwlotniczych chybił celu. Komisja zaleca wobec tego, by wybudowano w jak najkrótszym czasie opancerzone schrony przeciwlotnicze.

Brytyjskie Ministerstwo Lotnictwa wydało w końcu polecenie, by podczas panującej w listopadzie gęstej mgły, używano latarek elektrycznych na ulicach, jak również reflektorów samochodów, tak samo w godzinach zaciemnienia jak i o każdej innej porze dnia. W czasie alarmu lotniczego światła te jednak muszą być zgaszone.

To jest demokratyczna wolność.

Nowy Jork, 6 listopada. Jak donoszą z brytyjskiej Columbii przez rady ministrów Patullo grozi delegatce do parlamentu Dencie Steeves przedstawicielce okręgu wyborczego północny Vancouver aresztowaniem na podstawie kanadyjskiej ustawy wojennej, jeżeli jeszcze raz skrytykuje brytyjską politykę wojenną.

Deputowana Steeves oświadczyła w piątek w czasie debaty parlamentarnej, że „arsa jest twierdzenie iż Niemcy nie dotrzymają udzielonych zapewnień. W pierwszej linii Anglija i Francja nie dotrzymały swych zobowiązań kończąc, delegatka oświadczyła, że prawdziwi nieprzyjaciele pokoju znajdują się we Francji i w Anglii.

Jak Anglia przeszkadza neutralnej żegludze

Holenderski właściciel linii okrętowych pletnuje brytyjskie metody korsarskie

Amsterdam, 6 listopada. W wywiadzie prasowym, holenderski właściciel linii okrętowej A. J. M. Goudriaan, który jest zaraz prezesem rady nadzorczej Towarzystwa Okrętowego van Nieveld, Goudriaan & Co. Rotterdam, wypowiedział się o hamowaniu neutralnej żeglugi przez brytyjskie zarządzanie blokadą i kontrole.

Prowadzone przez niego towarzystwo okrętowe — powiedział Goudriaan — jest ciężko dotknięte przez stan wojenny nie tylko przez to, że okręty muszą przebywać w portach, ale i z tego powodu, iż niema możliwości wypełnienia korzystnych nawet kontraktów, zawartych odnośnie do towarów, przeznaczonych dla Niemiec. — Kontrakt taki obowiązywał do końca 1939 r. i przyczyniły się do tego, że poważną część floty danego towarzystwa byłaby pożytecznie zajęta. Z początkiem września towarzystwo zostało zmuszone kontrakty te zerwać. **Jeszcze liczniejsem i poważniejszem są straty i niedogodności, wynikłe z angielskich zarządzeń kontrolnych. Przez to cierpi cała żegluga holenderska. Najbardziej dotknięte są temi zarządzeniami towarzystwa, utrzymujące stale linje okrętowe, ale też szkody dla zarobkowych towarzystw są poważne.**

Holenderski właściciel okrętowy przytoczył później szereg przykładów, z których w całej rozciągłości wylania się brytyjski system korsarski.

Parowiec „Alpherat” został 12 września zatrzymany przez Anglików w Downs. — 22 września odtrasponotowano go do Londynu i dopiero, gdy część ładunku oddał pod przymusem, mógł wrócić 15 października do Rotterdamu.

Parowiec „Alwaki” zatrzymany został 28. IX. w Downs, 14. X. sprowadzono go do Londynu, gdzie okręt nadal jest przetrzymany, gdyż brytyjskie władze nie mogą uzgodnić, czy niektóre towary należy skonfiskować, czy też nie.

Parowiec „Alhena” zatrzymany został w Downs, 10. X. i nadal tam przebywa.

Parowiec „Alpacca” zatrzymano 13. X. w

Downs i dotychczas tam pozostaje. Cztery te okręty obsługiwały linje do Południowej Ameryki.

Dalej dnia 4. IX. został zatrzymany przez Brytyjczyków parowiec „Aludra” i sprowadzony 20. IX. przy pomocy załogi przymusowej do Middlesborourgh. Tam wylądowane zostały rury, przewożone przez okręt, a dopiero 16. X. parowiec ten mógł powrócić do ojczyzny.

Motorowiec „Alioth”, który 27. IX. opuścił Buenos Aires z ładunkiem zboża, przeznaczonym dla Belgji, został 21. X. zatrzymany w Downs i z nieznanym nam dotychczas przyczyn musi tam pozostać.

W takich warunkach — zakończył holenderski właściciel linii okrętowych — nie potrzeba już podkreślać, że przez zatrzymywanie okrętów w Anglii, normalny tok żeglugi w jego towarzystwie został zupełnie wytrącony z równowagi, i tylko z największą trudnością udaje się zaspokoić najbardziej piekące potrzeby handlu krajowego.

Skonfiskowanie amerykańskiego parowca przez Francuzów.

Berlin, 6 listopada. — Z Barcelony doniesiono, że amerykański parowiec stożni „Lykes Brothers New Orleans” został dnia 29. października sprowadzony przez Francuzów do Oranu. Ładunek jego składa się z bawelny amerykańskiej, przeznaczonej dla Hiszpanji i Włoch.

Jest znamiennym, że prasa amerykańska, która zrobiła z konfiskaty statku „City of Flint”, wielką sensację, nie zajęła się dotychczas tym wypadkiem. „City of Flint” miał na pokładzie ładunek przeznaczony dla Anglii, a tem samem dla mocarstwa wojującego. Przy obecnym jednak wypadku chodzi o dostawę towarów dla państw neutralnych, które to kraje sprowadzają regularnie z Ameryki także w czasach pokojowych.

Prawda o państwach bałtyckich.

Oficjalne głosy estońskie o polityce sowieckiej.

Rewał, 6 listopada. **Oficjalny estoński kuli p. t. „Prawda o państwach bałtyckich“.**

Unja sowiecka, nieczynny dotychczas czynnik, wystąpiła teraz na arenę polityki międzynarodowej, a skutkiem tego rozwiązano liczne **problemy międzynarodowe**. Przed kilku latami dyskutowano nad możliwością wschodniego Locarna, ale nie zostało ono urzeczywistnione. Kolektywne pakt bezpieczeństwa nie miały wtedy żadnego znaczenia. Dziś stworzenie regionalnego frontu pokojowego jest, prawie, że faktem dokonanym. System wzajemnych pomocy, jakie zawarła Rosja z Estonją, Łotwą i Litwą, jest nowym sposobem stosowania tego systemu regionalnego. Równowaga sił na Bałtyku została znowu dostosowana do sytuacji.

Tygodnik wskazuje na to, że naród estoński ufnie spogląda w przyszłość i zdecydowany jest na własnych drogach krzewić kulturę i życie gospodarcze. Dalej stwierdza się w artykule, wskazując na niedawną mowę estońskiego ministra spraw zewnętrznych i sowieckiego komisarza dla spraw zagranicznych, że: „Stanowisko Unji Sowieckiej w tej sprawie jest

tygodnik „Baltic Times“ publikuje artykuł autor artykułu twierdził:

zupelnie jasne“. Podkreśla się dalej, że ten realny system bezpieczeństwa na Bałtyku nie może się zatrzymać na południe od zatoki fińskiej i że tak skuteczna polityka nie może zignorować podłoża geograficznego.

Unja Sowiecka jak i reszta państw neutralnych jest żywo zainteresowana pokojem, a państwa bałtyckie mają wszelką możliwość uzgodnienia swej tradycyjnej polityki neutralności z polityką pokojową Rosji. Uzgodnienie to będzie pewnym podłożem dla obustronnej i kolektywnej obrony. Artykuł kończy się słowami: „Myślą przewodnią wspólnej obrony i samych faktów jest, że przez efektywne zachowanie pokoju na tych obszarach, niezawisłość poszczególnych narodów, będzie najlepiej gwarantowana i zachowana“.

Mowa Mołotowa a prasa jugosłowiańska.

Belgrad, 6. listopada. — Jugosłowiańska prasa interesowała się bardzo mową Mołotowa.

„Jutro“ stwierdza w artykule wstępnym, że mowa Mołotowa jest bardzo ważną i zwraca się stanowczo także przeciw próbom angielskiej ingerencji w Europie południowej. Anglia chce zmniejszyć i sfalszować nieudolnymi komentarzami oświadczenia Mołotowa. Mowa Mołotowa była bardzo realną i o wiele lepszą, niż te, jakie słyszy się kiedykolwiek w czasie exposé premierów. Mołotow w niektórych punktach wyraził się nawet bez ogródki. Gazeta zauważa w dalszym ciągu, że Berlin może być zadowolonym z mowy Mołotowa, gdyż o żadnym innym państwie nie mówił on z tak wielką sympatią, jak o Niemczech i podkreślił niemiecko-rosyjską przyjaźń. Stąd prasa niemiecka słusznie uważa to przemowę za wyraz moralnej solidarności Moskwy z Berlinem.

Bardzo ważnym było stwierdzenie Mołotowa, że niektóre formuły dyplomatyczne już się przeżyły i straciły swoją wartość. Oznacza to, że dla małych państw sąsiadnich zaczął się nowy okres.

Kończąc „Jutro“ twierdzi, że oświadczenia Mołotowa przysporzyły Turcji wielkich zmartwień.

Minister spraw wewnętrznych Rzeszy dr Frick w Łodzi i w Katowicach.

Katowice, 6 listopada. — Dalszy przebieg podróży inspekcyjnej na obszarach wschodnich dał ministrowi spraw wewnętrznych Rzeszy dr Frickowi możliwość wglądu w tamtejszą administrację. Minister przyjął sprawozdanie od starostów i komisarzy miast o stosunkach w ich okręgach oraz o ich dotychczasowej działalności i udzielił wskazań i wytycznych. Minister w czasie wizytacji kilku gmin wyraził zadowolenie, że szkoły pracują już normalnie.

W Łodzi odbyła się jego rozmowa z Szefem Administracji oraz władzami policyjnymi. Podróż ministra zakończyła się w Katowicach, gdzie dr Frick był serdecznie witany przez ludność.

Projekt ustawy o „neutralności“ przyjęty w redakcji Pittmana.

Waszyngton, 6 listopada. — Projekt ustawy o neutralności, przyjęty w ostatecznej redakcji przez Senat i Izbę niższą, został przekazany Rooseveltowi do podpisu.

Przyjęta przez kongres ostateczna redakcja projektu ustawy o neutralności senatora Pittmana, zawiera zaproponowany przez komisję konferencyjną wstęp, w którym oświadczone, że Stany Zjednoczone, pomimo ograniczeń nałożonych na obywateli USA, zachowują wszelkie prawa w ramach prawa narodów. Pittman oświadczył, że komisja konferencyjna włączyła do ostatecznej redakcji także postanowienie, które zezwala statkom neutralnym, jak również statkom USA, przewozić towary amerykańskie ze Stanów Zjednoczonych do terytoriów Pacyfiku i południowego Atlantyku, nie objętych postanowieniami projektu ustawy, bez uprzedniego odstąpienia prawa własności towarów.

Po przyjęciu projektu ustawy o neutralności, kongres odroczył swe obrady do dnia 3 stycznia, t. j. do czasu swej zwyczajnej sesji. Przed odroczeniem odczytano oredzie Roosevelta, w którym tenże wyraził nadzieję, że wydarzenia światowe nie będą wymagały nowej sesji nadzwyczajnej.

Jeden z najbardziej nowoczesnych i największych parowców duńskich — wjechał na minę angielską

Kopenhaga, 6 listopada. W nocy z soboty na niedzielę nadeszła wiadomość, że parowiec Wschodnio-azjatyckiej kompanji „Canada“, mający 11.000 tonn pojemności, w czasie podróży z Hull do Kopenhagi, został poważnie uszkodzony przez minę angielską. Statek zatonął.

Zatonienie statku wywołało wielką żalobę w duńskiej opinji publicznej.

Parowiec „Canada“, który został zbudowany dopiero w 1935 r. w stoczni w Naks-

kov, uchodził za jeden z największych i najbardziej nowoczesnych statków duńskiej floty handlowej. Strata jest dla tej floty tem poważniejsza, że „Canada“, na pokładzie której, jak wiadomo, następcą tronu Frederik i księżna Ingrid odbyli na wiosnę podróż do Indji Wschodnich i Ameryki, cieszył się w całym świecie ogólnym podziwem, jako wspaniały przykład duńskiej sztuki budowania statków.

Na Zachodzie nie ma walk.

Berlin, 6 listopada. — Główna komenda Armji Niemieckiej komunikuje: na Zachodzie w dalszym ciągu niema istotnych działań wojennych.

„Pollu“ nie uderzy na „Wał Zachodni“

Madryt, 6 listopada. — Gazeta „Arriba“ pisze w komentarzu wojskowym: Wojsko francuskie prowadzi wyłącznie wojnę defensywną i nie może już być mowy o tem, by przeprowadzić wielką ofensywę na Wał Zachodni, co na początku wojny zostało proklamowane przez matolków. — Zdrowy realizm narodu francuskiego stawia dła tego pytanie, „dlaczego więc wojna“? To jest pytanie, które nigdy nie spotka się z pozytywną odpowiedzią.

We Włoszech obchodzono rocznicę zwycięstwa nad Habsburgami

Rzym, 6. listopada. — Rocznicę włoskiego zwycięstwa nad Monarchją Habsburską, była i w tym roku we wszystkich mia-

stach całego Imperjum obchodzono ze wszystkimi wojskowymi paradami.

Osrodkiem całej uroczystości była wspaniała msza polowa, odprawiona przed „oltarem Ojczyzny“ przy grobie Nieznanego Żołnierza. Obecni na niej byli: następcą tronu jako oficjalny przedstawiciel króla i cesarza, Duce, z kierownikami partji faszystowskiej i przedstawiciele garnizonu rzymskiego. Obecni byli także członkowie korpusu dyplomatycznego.

Duce, na coraz to uporzyswsze żądania tłumu, ukazał się w ciągu dnia na historycznym balkonie, ażeby podziękować za serdeczne owacje. Mussolini w krótkiej przemowie podkreślił, że naród włoski zjednoczony starą tradycją, obchodzi ważne zwycięstwo ojczyzny w czystym duchu i monej wierze.

Krótkie wiadomości polityczne

Były premier Afryki Południowej general Hertzog oświadczył podczas swej mowy w wolnym państwie Oranji, że objął kierownictwo narodem w Południowej Afryce w celu stworzenia państwa czysto afrykańskiego.

W Londynie dokonano w ciągu ostatnich dni licznych zamachów na publiczne rozmowice telefoniczne.

Departament stanu w Waszyngtonie opublikował oświadczenie, które interpretuje deklarację wydaną w Panamie.

Japoński minister spraw zagranicznych odbył w sobotę krótką rozmowę z amerykańskim ambasadorem Frew. Jak donoszą nie chodziło tu o sprawę formalną.

Dodatkowy protokół do rosyjsko-litewskiego traktatu granicznego ratyfikowany.

Prezydium Najwyższego Sowietu ratyfikowało dodatkowy protokół traktatu o ustaleniu granic pomiędzy ZSRR i Litwą, jaki podpisano dnia 27 października.

Przy sposobności inauguracji święta filmowego młodzieży hitlerowskiej, Minister Rzeszy dr. Goebbels wygłosił mowę, podczas której m. in. stwierdził, że w toczącej się obecnie wojnie chodzi przede wszystkim o przyszłość ludu i młodzieży niemieckiej.

„Deutsche Dienst“ zajmuje się jaskrawym zgwałceniem prawa narodów przez Anglie, stwierdzając, że niemieckich urzędników konsularnych aresztowano w Anglii jeszcze przed wybuchem wojny i traktowano ich jak zwykłych przestępców.

Transportowiec „Bacule“ został zatopiony przez niemiecką łódź podwodną.

Belgradzka „Polityka“ pisze w związku ze zniesieniem zakazu wywozu broni w Stanach Zjednoczonych, że żyd Baruch nie ośmieka skorzystać z interesu sprzedaży broni.

W sobotę delegacja fińska odbyła na Kremle jednogodzinna rozmowę, w której brał udział również i Stalin.

Otto Hoffman-Wellenhopf

PIERŚCIEN WIECZNEGO POWROTU.

W kawiarni literackiej „pod Złotą Gruszką“, jak zwykle pod wieczór, duży ruch, gwar, dym, ożywienie. Poszczególne stoliki obsiadły grupy nelieteratów, (ci przede-wszystkiem pożądan), a także literatów rozmaitego kalibru i rozmaitej wagi, jak w boksie: od ciężkiej i półciężkiej, aż do piórkowej i muszej. Oczywiście lżejszy kaliber i lżejsze wagi przeważają. Któż zresztą będzie dramatyzował i poetyzował na poważnie, gdy w życiu samem jest dość powagi? Jak zwykle życie tworzy to, o czym przedtem mówiła literatura i odwrotnie, więc w literaturze jest popyt raczej na „artykuły bieżącej potrzeby“: krótkie opowiadanka, nowelki, numeroski. Literatura żyć nie musi, ale literaci — muszą. Produkcją więc te artykuliki codziennej potrzeby, jak się da, czerpiąc natchnienie trochę z „pół czarnej“, a trochę — ze znanych motywów. Tematy leżą na ulicy — czytają: w tem co już było; ostatecznie w ten sposób także podtrzymuje się ciągłość tradycji.

Przy jednym ze stolików siedzi bardzo dostojnie wyglądający, trochę starszy pan, łączący powagę z żywością wyrazu zadowolonej twarzy, w towarzystwie — buldoga, na łańcuszku. Obaj: pan i buldog do-

broliwie popatrują na dwóch siedzących przy następnym stoliku młodych literatów, których rozmowa toczy się na temat — twórczości. Przed nimi kupka pism ilustrowanych, które przed chwilą wertowali.

— Wie pan kolega — mówi jeden — czasami poprostu przykro się robi, gdy człowiek widzi, jak nieraz całkiem dobry temat przez partacza został popsuty wskutek złego rozwinięcia i braku pointy; albo też jak drugi gość ma dobrą pointę, ale nie umie zgrabnie do niej doprowadzić...

— A tak, — przytakuje dość machinalnie drugi. Pierwszy jednak ma widocznie sprawę na wątrobie, bo rozwija dalej swoje spostrzeżenia.

— Trudno poprostu wytrzymać, gdy się widzi, że w danej noweli wystarczyłoby tu i ówdzie zmienić kilka słów, dodać parę zdań, dokończyć nieznaczących poprawek, zmienić trochę zakończenie albo początek i wypadłaby rzecz całkiem dobra. Trzeba ją tylko podnieść. Tak jak zgubiony na ulicy portfel czeka na znalazcę, lub też złota żyła na kopacza, mogącego ją umiejętnie wyzyskać.

— O, widzę, że pan kolega, rzeczywiście natrafił gdzieś na jakąś złotą żyłę.

— No, może nie żyła, ale drobna okruszyna złota. Tylko widzi kolega — złota surowego, takiego, które trzeba dopiero wpuścić, oczyścić z przyspieszką i naleciałości. Niedawno znajdując w jednym z pism krótkie opowiadanie, jakiegoś Anatóla Koperka p. t. Dama za woalką. Opowieść o przemytnikach, niezupełnie nowa, ale także nie bardzo stara. A więc: rzecz rozgrywa się w Chinach, chodzi o kokainę. Bohaterka noweli, dama, która oczywiście nie jest za-

dną damą, tylko wie pan... przemycza tę kokainę w zwojach swej woalki. Takie rzeczy zawsze biorą. Ale to było źle zrobione.

Wnę postawiłem to poprawić. Akcję przenieśliśmy do Chicago — Ameryka zawsze dobrze robi; kokaina — to już jest trochę przestarzałe — teraz jest bardziej w modzie heroína. Dama, która nie są dama, także już nie są żadną sensacją — zastąpiłem więc damę mężczyzną. Tembardziej, że właściwie kto już obecnie nosi woalki? Mój męski bohater natomiast ma na nosie grube, rogowe okulary, w których oprawie, wie pan, można zmieścić sporo heroiny — to leciutka, a bardzo droga substancja. Wie pan, że czułem się niejako zobowiązany do przerobienia tej nudnej chińskiej historii z kokainą na amerykańską zajmując opowieść z heroína. Tytuł oczywiście musiał wobec tego także ulec zmianie. Zamiast „Dama za woalką“, przyszedł „Tajemniczy pan w okularach“. Może pan kolega też ma jakąś nowelkę pod tym tytułem już czytał? Była drukowana...

— Niestety, panie kolego, nie czytałem pańskiej nowelki — odpowiada drugi literat wagi muzej. — Znam natomiast dobrze nowelkę „Dama za woalką“. Szanowny panie kolego: Anatol Koperk, to jest jeden z moich pseudonimów. Ja jestem, że tak powiem, ojcem „Damy za woalką“.

— O hoho... a to ładna historia — wrywa się pierwszemu literatowi. — Bardzo mi przykro... Ale skądże ja to mogłem wiedzieć? Najmocniej pana kolegę przepraszam...

— Nie potrzebuje się pan kolega zbytnio usprawiedliwiać — odpowiada wyrozumiale Anatol Koperk. Po pierwsze, nie jestem

taki wrażliwy; po drugie powiedziane jest przecież, „kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzuci kamieniem“. Przebaczymy więc, aby nam przebaczone. Panie kolego, z panem mogą być zupełnie szczerzy, więc powiem panu, że moja „Dama za woalką“ też miała, że się tak wyrażę, przodka, względnie przodkinię. Jak pan kolega słuszenie zauważył, tematy leżą na ulicy i są wciąż te same, a obrobie, to rzecz główna. A zatem pański „Tajemniczy pan w okularach“, nie jest synem „Damy za woalką“ lecz raczej duchowym wnukiem innego utworu. A wie pan jakiego? Ja też znalazłem w jakimś piśmie jedno takie opowiadanie, którego temat i pointa zdawały mi się poprostu zamarnowane. No więc cóż... — wziąłem ten złoty surowiec, obrobiełem go, wpuściłem go, oczyściłem i zrobiłem z niego klejnotek, tworząc z materiału tej nowelki moją „Damę za woalką“. Tamta nowelka, którą ja użyłem jako surowiec, nosiła tytuł „Koralowe usta“, a jako autor podawał się niejaki Anastazy Mleczko...

— „Koralowe usta“! — krzyknął pierwszy literat i aż podskoczył na krześle, uderzając w stolik ręką tak, że naczynie zabrzęczało. — „Koralowe usta“ — wykrzyknął jeszcze raz, jak zachochany w ekstazie — „Koralowe usta“ Anastazego Mleczki! — Ależ panie kolego szanowny — jęknął zniżając trochę głos — Anastazy Mleczko jest jednym z moich pseudonimów! A djabli to nadali, przepisałem zupełnie niepotrzebnie jedną ze swoich własnych nowel! Tylko skąd ja właściwie wziąłem temat do „Koralowych ust“?!

Poszukiwanie się wzajemne

PASZOTTA Kasimierz, major, ktokolwiek wie o nim, proszę dać znać... KOLEGÓW KAPITANA SIERAKOWSKIEGO 11 DAK... SZUMARSKI Zbigniew, porucznik 24 ułanów zmotoryzowanych...

OLEŚNIAK Antoni, kapral podchorąży rezerwy 54 p. p. Tamopol... BOCHENEK Zygmunt, podchorąży rezerwy 54 p. p. Mazowiecka... TERESAŃSKI Józef, podchorąży rezerwy 54 p. p. Górniki...

WIECZOREK Antoni, wyjechał ze „Składnicy Materiałów Intendencji”... ANIELA Ostrowska, Warszawa, Służewska 7... SZOŁOWSKA jest w Krakowie, Śląska 7/7...

WOLNE POSADY ZDOLNE szwaczki do maszyn motorowych potrzebne... APTEKA - Czarny Dunajec - poszukuje magistra lub magistrę... SZUJACA do 3 panów, umiejacą gotować i władać...

SPRZEDAŻ UBRANIE smokingowe nowe okazynie sprzedam... DWOREK - kamienicę z wolnym mieszkaniem i sklepem kupię... SZKOŁA okienne, roboty szklarskie wykonuje Zakład Okien...

POSAD POSZUKUJĄ ADMINISTRACJĘ kamienicy przyjmie prawnik... INŻYNIER - OGRZEWNIK, specjalista dla central ogrzewczą wodociąg... BUFETOWIEC - kelner, wybitnie zdolny fachowiec...

KUPNO KUPIJĘ znaczki pocztowe dla celów filatelistycznych... KUPIJĘ gabinet męski i pokój dla pań... MOTOCYKL setkę kupię, względnie zamienie za prowiant...

KAWALER średniego wieku, intel. rzemieślnik, ożeni się z kobietą do lat 40... KAWALER, 33, przystojny, pozna pania do lat 40... KAWALER, 33, przystojny, pozna pania do lat 40...

WYJEZDZAM - wracam do LWOWA, STANISŁAWOWA, TARNOPOLA - przyjmuję wszelkie zlecenia... WYJEZDZAM - wracam do LWOWA, STANISŁAWOWA, TARNOPOLA - przyjmuję wszelkie zlecenia...

Lokale

DO wynajęcia 1-2-3 pok. kuchnia, hall, komfort, Kraków, Friedleina 81... UMEBLOWANE pokoje wolne: Mikołajska 6, I piętro... GOSPODARZE otrzymują lokatorów bezwarunkowo...

Wolne posady

ZDOLNE szwaczki do maszyn motorowych potrzebne... APTEKA - Czarny Dunajec - poszukuje magistra lub magistrę... SZUJACA do 3 panów, umiejacą gotować i władać...

Posad poszukują

ADMINISTRACJĘ kamienicy przyjmie prawnik... INŻYNIER - OGRZEWNIK, specjalista dla central ogrzewczą wodociąg... BUFETOWIEC - kelner, wybitnie zdolny fachowiec...

Kupno

KUPIJĘ znaczki pocztowe dla celów filatelistycznych... KUPIJĘ gabinet męski i pokój dla pań... MOTOCYKL setkę kupię, względnie zamienie za prowiant...

Matrymonialne

KAWALER średniego wieku, intel. rzemieślnik, ożeni się z kobietą do lat 40...

Nauka i wychowanie

LEKCYJ i kursy języka rosyjskiego udzielam... KURSOWYCH WYJEZDZAM - wracam do LWOWA, STANISŁAWOWA, TARNOPOLA...